

Planeta

L'emergència climàtica

VALENTINA RAFFIO
Barcelona

El planeta està en perill. ¿L'enemic? La crisi climàtica. Segons apunten innombrables estudis, aquest fenomen ha sigut desencadenat per la humanitat i, al seu torn, només pot ser solucionat per la nostra espècie. Aquest és el gran repte a què s'enfrontaran diplomàtics de tot el món en la cimera del clima de Dubai (COP28), en què per primera vegada es farà balanç dels progressos fets després de la firma de l'Acord de París. Si l'objectiu és salvar el planeta i tots els seus habitants, aquests són els tres grans debats que s'hauran d'abordar per mirar d'aconseguir-ho

Comencem pel principi. El veritable malvat d'aquesta història són les emissions de gasos d'efecte hivernacle. Aquestes són les responsables de l'augment global de les temperatures i, en general, del caos climàtic. Fa almenys 100 anys que la humanitat és conscient del seu impacte en el clima global. En els últims 10 anys s'han aconseguit alguns avenços en aquesta matèria, però, segons apunten experts com la investigadora Olga Alcaraz, de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), «aquests encara són insuficients».

Compromís internacional

El 2010, el món preveia emetre més de 68 gigatonnes de diòxid de carboni a l'atmosfera l'any 2030. El 2016, amb la firma de l'Acord de París, els països es van comprometre a restringir considerablement les seves emissions en les següents dècades. Segons apunten els registres, en els últims 10 anys s'ha aconseguit retallar almenys un 10% aquesta previsió. En aquests moments, doncs, tot apunta que el cúmul d'emissions arribarà a les 58 gigatonnes abans que acabi la dècada.

Segons adverteix la comunitat científica, si aquest pronòstic es compleix, la temperatura mitjana del planeta augmentarà prop de 2,5 graus. En països com Espanya, això equivaldria a entre tres i qua-

Missió: salvar la Terra

Cal abordar tres grans debats per lluitar contra el canvi climàtic

● La cimera del clima de Dubai (COP28) s'enfrontarà a grans reptes

Aquests són els tres reptes clau:

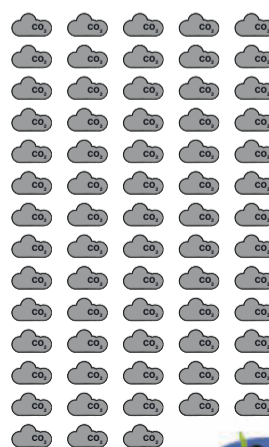

Reduir les emissions

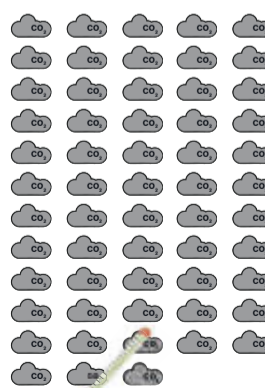
Les emissions de gasos d'efecte hivernacle són el veritable malvat d'aquesta història.

Aquestes són les responsables de l'augment global de les temperatures i, en general, del **caos climàtic**

El 2010 es preveia que fins a l'any 2030 s'emetrien més de 68 gigatonnes de CO₂ a l'atmosfera

En els darrers deu anys s'ha aconseguit **retallar prop d'un 10%** aquesta previsió. Ara 'només' es preveuen emetre **58 gigatonnes**

¿I això és suficient??

Amb aquestes xifres **la temperatura mitjana del planeta augmentarà prop de 2,5°C**

vernacle han d'arribar al seu pic abans del 2025 i caure a la meitat abans que acabi la dècada.

Per aconseguir-ho, la humanitat ha d'aplicar «canvis estructurals». Com accelerar la transició energètica, reformar el sistema alimentari, minimitzar l'ús de transports contaminants i reduir en la mesura possible el consum innecessari. «Tots aquests canvis comencen des de l'àmbit individual, però són, en realitat, una cosa col·lectiva. Urgeix apli-

Mesures pal·liatives

Fa més de deu anys, els països rics van prometre ajudar els del sud global a retallar les emissions i a protegir-se contra el caos climàtic.

Es va prometre recaptar **100.000 milions de dòlars anuals** per a això

Fins ara, **això no s'ha complert**

Si segueix així, per al 2030 **es necessitaran entre 140.000 i 300.000 milions**

Més de
70.000
participants

Diumenge, 12 de novembre del 2023

2-3

elPeriódico

Presidida per

Sultan al-Jaber,
president
de la petroliera
estatal
dels Emirats
Àrabs Units

car mesures transformadores que aconseguixin aturar aquest problema des de l'arrel», explica la investigadora Olga Alcaraz Sendra, de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

Mentre intentem frenar-lo, el monstre de la crisi climàtica ja està causant danys arreu del món. Per això mateix, fa anys que els països treballen en programes d'adaptació perquè la urpada de la crisi climàtica afecti el mínim possible les persones i els ecosistemes. Als països més adinerats del globus ja s'estan impulsant totes menes d'iniciatives per crear ciutats més resilientes davant la crisi climàtica. O per crear cultius resistent davant fenòmens tan extrems com les sequeres. Però ¿què passa a les zones més desfavorides del globus on no hi ha recursos per impulsar aquest tipus de transformacions?

Ajudes dels més rics

Fa més de 100 anys, els països rics van prometre ajudar els seus homòlegs del sud global a reduir les seves emissions i a protegir-se contra el caos climàtic. Es va prometre recaptar 100.000 milions de dòlars anuals per a això. Fins ara, aquesta meta encara no s'ha complert. Mentrestant, entitats com les Nacions Unides calculen que la factura climàtica és cada vegada més alta. En cas de continuar així, per al 2030 es necessitaran entre 140.000 i 300.000 milions de dòlars per pal·liar els efectes de la crisi climàtica al sud global. Els experts calculen que necessitem multiplicar gairebé per 20 el finançament cap a projectes d'adaptació a la crisi climàtica.

«Aquestes mesures són una qüestió de supervivència davant una crisi climàtica que avança cada vegada més ràpid i de manera més ferotge», recorda Gisela Torrents, de l'Observatori de Drets Socials i Justícia Ecològica (DESC). Segons explica aquesta experta, ara urgeix augmentar el finançament dels projectes

Creació d'un fons d'ajuda per a catàstrofes climàtiques

Fa un any, a Sharm el-Sheikh, els estats **van acordar crear un fons per ajudar els països més vulnerables** a superar les pèrdues i danys causats pel clima

¿Però qui hi posa els diners?
¿Els països més rics?

¿Els que històricament han contaminat més?
¿Els que més emeten ara mateix?

¿I qui rep aquests fons?
¿Tots els països que han patit una catàstrofe climàtica?

¿Només els que no disposen de recursos?

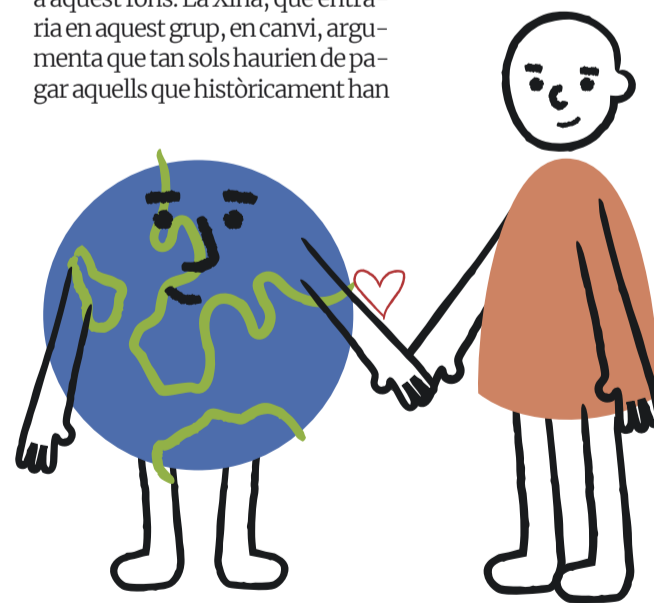
d'adaptació climàtica al sud global. I, sobretot, garantir que aquests fons arribin d'una manera justa als països, ja que, fins ara, gran part d'aquests s'han entregat en forma de crèdits o préstecs i han acabat endeutant encara més els estats del sud global.

L'últim gran debat és, en realitat, un dels més importants per a les grans víctimes de la crisi climàtica. I respon a la següent pregunta. ¿Què passa quan no aconseguim frenar a temps el monstre de la crisi climàtica i aquest aconseguix arrasar-ho tot? Fa un any, en la cimera del clima de Sharm el-Sheikh, els països van acordar crear un fons per ajudar els països més vulnerables a superar les pèrdues i danys causats pel clima.

Un any més tard, a Dubai, tot apunta que s'acabarà de debatre qüestions clau com, per exemple, qui ha d'aportar diners, qui podrà rebre'ls i en quines circumstàncies. Països com els Estats Units, per exemple, argumenten que tots els grans emissors de l'actualitat haurien d'aportar a aquest fons. La Xina, que entraria en aquest grup, en canvi, argumenta que tan sols haurien de pagar aquells que històricament han

contribuït més al canvi climàtic. El mateix passa amb països com l'Índia, que destaquen tant com un dels grans emissors actuals com una de les zones més afectades pels extrems climàtics.

Sigui com sigui, aquest debat podria ser clau per ajudar els grans afectats per les catàstrofes climàtiques. Com, per exemple, les illes en risc de desaparèixer per la pujada del nivell del mar. O les regions del sud global on l'avenç de la crisi climàtica està acabant amb els recursos bàsics per a la vida i està empenyent milers de persones a l'exili. «No només es tracta de recaptar diners, sinó d'una qüestió de justícia social i de responsabilitat històrica», destaca Nicola Scherer, de l'Observatori del Deute de la Globalització. «Els països del nord global som els que més hem contribuït a alimentar aquesta crisi i, per tant, tenim la responsabilitat d'ajudar les víctimes. No hem d'enfocar-ho com a simples ajudes, sinó com a reparació amb una gran càrrega simbòlica», afegeix aquesta especialista. ■

INFOGRAFIA: ANDREA HERMIDA-CARRO

Conclusió

Aquestes són les tres missions clau a les quals s'hauran d'enfrontar diplomàtics de tot el món en la cimera del clima de Dubai (COP28), que se celebrarà entre el 30 de novembre i el 12 de desembre als Emirats Àrabs Units. Els debats que tindran lloc durant aquesta trobada no tenen res a veure amb un joc. En depèn salvar el planeta.

L'emergència climàtica

El Periódico

«No hi ha temps per a més dilació». Aquesta és l'opinió unànime de deu investigadors que clamen contra la inacció davant la gravetat de la crisi climàtica i la necessitat de frenar-ne l'avanç.

Els científics alcen la veu

VALENTINA RAFFIO
Barcelona

D'aquí només unes setmanes arrencarà una nova trobada diplomàtica internacional sobre la crisi climàtica que amenaça els pilars de la vida per a totes les espècies que habiten el planeta. Inclosos els humans. Aquest és el missatge de 10 científics i científiques davant la cimera de Dubai (COP28).

1

Olga Alcaraz Sendra, Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). «No anem pel bon camí. Encara hi ha molt per fer per frenar les emissions de gasos amb efecte hivernacle, les principals responsables d'aquesta crisi. Els països del nord global, que són els que històricament més han emès, tenen la responsabilitat de liderar els plans per retallar emissions de manera més dràstica. No podem delegar aquesta responsabilitat en els països en vies de desenvolupament. És la nostra responsabilitat».

2

Nicola Scherer, Observatori del Deute Global (ODG). «Cal abordar de manera urgent el debat sobre com es pot rescabalar les pèrdues i danys causats per la crisi climàtica al sud global. Aquest és un tema que fa gairebé 20 anys pendent de resoldre i que ara ha aconseguit posar-se sobre la taula de les negociacions. Encara queda un llarg camí perquè es materialitzi. Però cal fer-ho per una qüestió de responsabilitat històrica cap a les grans víctimes de la crisi climàtica».

3

Gisela Torrents, Observatori de Drets Socials i Justícia Ecològica (DESC). «Cal avançar

en la creació de mesures d'adaptació al canvi climàtic. En alguns països urgeix crear ciutats més resilients a la calor extrema, en altres cultius que resisteixin l'impacte d'una sequera i en d'altres cal assegurar-se que les infraestructures estiguin preparades per suportar l'arribada d'una tempesta extrema. És una qüestió de supervivència».

4

Xavier Rodó, 'Climate and Health Program' d'ISGlobal. «Després de més de 20 anys investigant, s'està arribant a punts de no retorn que pensàvem que estaven molt més lluny en el temps. Em preocupa l'efecte del canvi climàtic sobre l'estabilitat dels ecosistemes terrestres, els *tipping points* climàtics i el poc estoc de carboni que encara podem emetre abans que es desencadenin efectes més catastròfics. El meu missatge seria «*action now, real change now and no more delays*».

5

Alicia Pérez-Porro, Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF). «No veig que les agendes polítiques avancin a la velocitat que requereix la situació actual. També percebo el desinterès, i fins i tot el negacionisme, d'una part de la població, i tot i que no crec que sigui majoritari, pot suposar un escull a l'hora de posar en pràctica les polítiques públiques necessàries per garantir-nos un futur. Els països han de treballar units per fer front a aquesta crisi d'abast global».

6

Marcial González, Universitat Carles III de Madrid. «Estem

Olga Alcaraz (UPC).

Nicola Scherer (ODG).

Gisela Torrents (DESC).

Xavier Rodó (ISGlobal).

Anabel Sánchez (CREAF).

Xavier Sánchez Vila (UPC).

consumint el nostre planeta per sobre de les nostres possibilitats. Gairebé dos terços de les emissions mundials estan lligades al nostre consum energètic. Necessitem canviar la manera que tenim de consumir energia; obtenir-la mitjançant fonts netes és imprescindible per aconseguir una societat sostenible».

7

Leonardo López, ISGlobal. «El context climàtic actual representa un risc per a la vida de moltes espècies d'aus, peixos i mamífers, inclòs l'ésser humà. El món és el mateix per a tothom, és igual que visquis a Europa o al poble més recòndit de l'Àfrica. De tota manera crec que aquesta cimera és

un acudit, igual com moltes de les pantomimes de l'anomenat primer món per tranquil·litzar la consciència dels seus ciutadans fent-los creure que fan alguna cosa pel planeta. Aquest tipus de cimeres no serveixen absolutament per a res».

8

Jordi Solé, Universitat de Barcelona (UB). «Ens enfrontem a un risc molt gran de col·lapse dels ecosistemes del sistema de la Terra. Urgeix abordar debats urgents com, per exemple, la reducció de la petjada ecològica de la nostra espècie. El més important de cara a la cimera és entendre que no hi ha temps per a més dilació. El Grup Intergovernamental d'Experts contra el Canvi Climàtic ens avisa en el seu últim informe que aquesta dècada és decisiva i, per tant, es necessiten compromisos i accions ràpides i vinculants».

9

Anabel Sánchez, Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF). «Em fa

mal veure com a hores d'ara sembla clar que no som capaços d'adonar-nos de la urgència d'actuar i que aquest actuar té implicacions a tots els nivells, des de l'individual fins al col·lectiu, i implica necessàriament canviar la nostra manera de viure. Necessitem més mesures per fer front a la pèrdua de biodiversitat i pèrdua de salut dels ecosistemes. És imprescindible que la humanitat entengui que hem de garantir el bon estat dels ecosistemes que acullen la vida, també la nostra».

10

Xavier Sánchez Vila, Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). «Les conseqüències no desitjades del canvi climàtic ja són inevitables. Urgeix abordar reptes estructurals com, per exemple, garantir la disponibilitat d'aigua per a tothom, així com la seva gestió sostenible. El més important de cara a la cimera és recordar que les solucions als problemes de gestió d'aigua s'han d'abordar mitjançant mètodes basats en la natura i que siguin capaces d'incrementar recursos però alhora actuïn favorablement sobre els ecosistemes».

